

۳ نچی اییون واقعه

مؤسسہ سی

حقوق نقطہ نظرین بو واقعه ندر ؟
 دولت قائمہ سی نقطہ نظرین نہ کی
 نتیجہ ارب ویرہ جکیر ؟
 بو واقعه دن اگ آرتیق ضرر لایغان
 مسلمانلر بو جرایه نیبندای حرکتلاری
 ایله مستحق اولدیلار ؟
 مسلمانلر بو ضررته نیچک مقابله
 ایتمیلیدیلر ؟

323
7

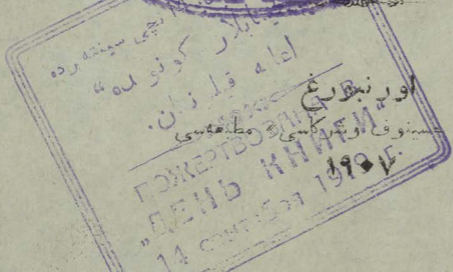
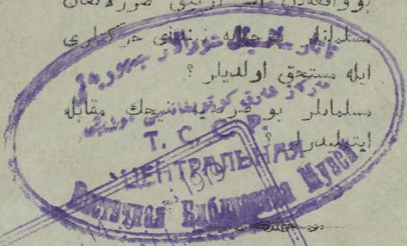
1949 г.

ی. آقچورین.

۳ نچی اییون و واقعه مؤسفسی

حقوق نقطه نظرندن بو واقعه نهدر ؟
 دولت فائزسی نقطه نظرندن نه کیی
 نتیجهلر ویره چکدر ؟
 بو واقعه دن ائک آرتیق ضررلانغان
 مسلمانلار بو حواله نین ائی هر کیماری
 ایله مستحق اولدیلار ؟
 مسلمانلار بو ضررده قورقونماق
 ایتیلدیلهر ائمه ؟

۷۰۲

7102

۳ نچی اییونده دولت دو ماسی طارا
 طلدی؛ هم یگی صایلاو قانونی نشر ایدیلدی.
 بو مهم و شابان تأسف واقعه تدقیق ایدیلر
 کن؛ ظنجه، مسلمانلر ایچون شو بر نیچه
 مسئله نك او یلانوی وحلی لازمدر. (۱)
 حقوق نقطه نظرندن بو واقعه نه در ؟
 (۲) دولت فائده سی نقطه نظرندن نه
 کبی نتیجه لر ویره چکدر ؟ (۳) بو واقعه
 دن الك آرتیق ضرر لانغان مسلمانلر بو
 جزایه نیندای حرکتاری ایلان مستحق
 بولدیار ؟ (۴) مسلمانلر بو ضربه یه نیچه
 مقابله ایتیلدی لر ؟

*

* *

بر نچی دو ما طارا طایغا چده حکومتکه
 مختلف جریده لر اول حرکتنی «قوده تا»
 «Coup d'Etat» دیوب یاز دیلر .
 عثمانلی تورکارینگ «ضربه دولت» دیب

ترجمه ايتدكلارى بو قوده تا تعبيرينگ معنا
سى، قانون نك حكومت طرفندن بوزو
لووى ديمكدر. هر دولته قانون يا صار
ايچون نيگزلنگان قاعده لر بار؛ بر قانون
ننى آلددير و تپوش بولسه، شول قاعده
لر بوينجه يگى قانون يا صاب غنه آلد
يريله در. دولته گى قانونلر مأمورلرنك هم
خالقنك حقوق و وظيفه لرین (обязанность)
تعيين و تعديد ايدلر؛ هر كيم، خلقدن
يا مأمورلردن شول حدودى آشنه،
قانون بوينجه مسؤل بولادر. لىكن خلق
بعضا موجود قانونلرنى اوزينه زيانلى
طابوب آلديررغه تلى؛ اكرده آنلرنى
آلددير ايچون قانون بولى برله موفق
بولا آماسه، حاضر كنه ايتلنگان حدودنى
آشوب، مسؤليتنى اوستينه آلوب، قانو
نونغه مخالف واسطه لرغه مراجعت قيلدر؛
بوگا اختلال - ره و لوتسياديوب ايتله. بعضاده

بالذات حکومت قانوننی بوزارغه، اوز حقوق ووظیفه سیندن خارج ایشلر ایشلرگه مجبوریت کوره در.؛ بوضربه حکومت - قورہتا دیوب یورتیلہ.

دومانی طاراطو حقی، قانون اساسی ایلہ پادشاهغه ویر یامشدر. بناء علیہ برنچی دومانی ده، ایکنچی دومانی ده طارا طوغه ضربہء حکومت دیبک ممکن دگلدر. لیکن یگی صایلاو قانونینک یا صالوب نشر ایدلمه سی مسئله سینہ کیلگاج ایش اوز گره در: قانون اساسینک ۸۷نچی ماده سی، صایلاو قانونینک فقط دوما آرقلی غنه آشدیریلووی جائز بولغانین صریحاً اعلان ایتمکدر.

۲نچی اییون صایلاو قانونی، دوما وصا ویت دن اوز دیریلما اینچه یا صالوب نشر ایتلکانی صارتین، بو حرکت قانون اساسی بوزو دیبکدر. قانوننی بوزوچی

بالذات حكومت بولغان ايچون ، اسكى صا
 بلاو قانونينك آالشدير يلورى حقوق نقطه
 نظرندن ، شبيهه سز بر قوده تادر . حتى
 بونى ، حكومتينك هر ايشنى ياقلاو مسلكند
 بولغان « نوويا وره ميا » جريده سى بيله
 انكار ايتيه آلميدر (نچى اييون نسخه
 سينك باش مقاله سى) ؛ انجق دولت وملت
 فائده سى مجبوريت قطعيه سيله ايضاح ايتير
 گه طريشه در ، لىكن بو يولاقه كير يلوب
 كيتلسه كيناز يه و كهنى تروبه تسقوى نك
 « صلوو » غزته سنده بيك بيغشى آكلاتقا
 نى شكللى ، بيك كوب والش مهم قانونلرنى
 دوماغه كيرتماسكه سبب طابولغان بولادر !

*

* *

حكومت جريده لرى بو ضربهء حكو
 متى ، دولت وملت فائده سى ايچون
 مجبور اياصالدى ، ديلر ؛ برائيتنسى

Salus populi Suprema Iex esto

«سلامت خلق، الك عالی قانون بولغای .»

روما دستور حقو قیسندە طابار غە ایستیلر .

لکین ، واقعدە ، بو یگی قانون برلن

دولت و خلقنک منافی تأمین قیلنە میدر ؟

... یعنی بو قانون دولت فائدهسی نقطه

نظرندن نیندای نتیجه لر ویره چکدر ؟

۳ نچی اییون ضربەسی بالخاصه عوام

(دەموقرانیا) و غیر روس ملت لر (اینارو

دس لر) علیهنه توجیه ایدلەمشدر ، یعنی

بو واقعه ناجلی (آریستو قراتیچسکی)

و ملی بر عکس حرکتسدر ضربەنک فاعللری ،

ناجلی لکین یابوب ، فقط ملیا مکنی کورس ترکه

و بونکلە عوامنک کورین بو یار غە طریشه

لر . بو هر زمان هر یافده طوتیلغان سیا

ستنک نکراریدر : دائم آق سویاکلر ،

بایلر ، عوام علیهنک کی حرکتلرین اوتکازیر

ایچون ، عوامنک حسیات ملیه کبی عالی

حسلرینه مراجعت ایتهلر؛ یا چیت خاقلرنک تعرضی ایله قورقوتالر، یا بالعکس آنلرغه تعرض فیللر، یا که اوز مملکتلرنک کی باشقه جنس خلقلرنک اوز باشلرینه آیریلوب مملکتنی کیساکلاولری، و سائره برلن اورکتهلر. حالبوکه حکومتک مخالفاری آلسنونک بیکراک عوام علیهنه بولغانین اظهار ایترکه چالیشهلر.

بو مقاله ده ملی وناجلی عکس الحرکتلر دن قایسیسینک آرتیق قوتلی بولغانندن، هم ناجلی عکس الحرکتلر دن بحث قیلنمایوب، فقط ملی عکس الحرکت ایل، آنک نتایج محتملهلری تیکشیریله چکدر.

برنجی دو ما زمانندن برلی روس شووینیسٹلری (افراط ایله ملتچییلری) ازمئه قدیمه جمهوریتلرینی، حاضرگی آروپا دولتلرینی مثال کورساتوب، غیر روسلرنک دو ماغه کیر تلماوی یاغند

كوب يازغان هم سويلكانلر ايدى. بونلر ناك آوروپا دولترلرندن كورستكان مثال لرى، روسيه ده كى احوالگه تمام كىلشوب يتماسه ده، اولخوصنى تدقيقه كىر شماينچه آنجق مقصود لرىنه كوز صالايق. بو روس ملتچىلار يىك آچيفىدن كورستكان مطلبلىرى روسيه دولتىنىك برلكى، قوتى وسعادتىدىر.

۳ ايدون زاقوننى باصا وچىلر، غير روس ملتلىر ناك حقوقنى كىمتو برلن بو نقطه نظرغه اشتراك ايتكانلر ين بىلدىردىلر. شولاي ايتوب غير روسلر ك حقوقى كىمتلى؛ (۱) اك كىمى غصب

(۱) اونچى دوما غه غير روس ملتلىر ناك بعضلىرى (كوبيسى مسلمانلر) برده كىره آلميه چقلىر، بعضلىرى ايسه بىك آزغنه كىره آلاچقلىر؛ بو جهتله اولرلر يىك اطاعت ايترگه مجبور بولاچقلىرى قانونلرنى ياماشيرغه ياهىچ قاتيشه آلميه چقلىر، يا بىك آزغنه قاتيشه آلاچقلىر. -- ايكنچى تورلى ايتكانده،

ایتلسكان خلق مسلمانلار بولايى ؛ - ديمك
 ۳ ايون ضربهسى الك آرتيق شدتلە مسلمانلار
 نلر باشنە اورولدى روسيە نك براك ،
 قوت وسعادتى تاغين دە ، هقسز لقدمه مسا
 وتسر لقدمه شدت وتضييق ده ايزلنيرگه طو
 تونلدى . احسن بوبول «طلوب بويرگه ايلتوب
 چينغاره چقميدر ؟

واقعا ، برزمانلار تورلى خلقنى شدت
 بران برلشديروب ، تمثيل فيلوب (آسيميلا

غير روسلر ، اهللك (غراژدانلق) حقوقنى يابو
 تونلاي ، يا قسما يوغالتديلر : يارطى اهل وياتمام
 تبعه حالنه توشديلر . بوئونلاي يوغالتقانلارنك همان
 بارجهسى مسلمانلاردر

بو نقطهيه دقت قيلنمالي . روسيه ده خلق قا
 نون ياساو وادارهء دولت ايشينه برده قاتيشه آلما
 غان زمانلارده ، بارجه خلق تبعه ايدى ؛ حاضر ،
 ۳ نچى ايون قانونى بوينچە خلقنك بر قسمى
 ديكر قسمنك ، مثلا استيب قزاقيه روس خلقينك
 تبعهسى بولدى ،

تسیا یاصاب) فوتلی ملتیر حاصل ایتو
 ممکن دیوب ظن قیلینه ایدی. بعض
 مملکتلرده موفقیتلی نتیجه لرده چیقغالغان
 ایدی. لکن بو اصول انسانیتکه مخالف
 هر درلو وحشی شدتلرنک جائز کوریلکان
 زمانلرنک غنه بر آز ثمره بیره آلدی. اون
 سکزنچی عصر میلادیده دنیاغه حریت
 و مساوات فکرلری یا کیدن چیغوب، آنلر
 نك برلشمه سندن ملیت فکری طوغاچ،
 ملتیر قبرلرندن باش کوتره باشلادیلر.
 تمثیل ایتلدی دیب اویلانغان ملتلرنک
 بعضیلرینه یا کیدن جان کیردی. اون
 طقوزنچی عصرده، جهان مدنیت تاریخینه
 الك کوب تاثیر قیلغان بر مؤثر ملیت
 فکریدر. مشهور بر مورخنک تعبیرینی
 استعاره ایتوب آیتسهک، ملیت فکری،
 موجود دولتلره بر عامل کیمیوی (Реак -
 тивъ) کی تاثیر ایلدی: بعضیلرینی

کیسا کلادی، تحلیل ایتدی، آوستریا،
 تورکیه کبی؛ بعضیلرینی بیغدی، تر
 کیب ایتدی، آلمانیا، ایتالیا کبی،
 آوستریا و تورکیه کیسا کلانوگه، تعللکه
 قارشی کوب طریشوب قارادیلر؛ هر واسطه
 غه، دمیرکه، اوتقه یابشدیلر. فکرگه،
 ملیت فکرینه، بو زور قوتکه غالب کیله
 آلمادیلر: یوزمیکرله منتظم اردولر،
 فکر قارشیسنده یگیلدی! . .

حاضرده ملیت فکرینی یگه آلاجق
 قوت شدت، ظلم طوپ، ملتق اولما
 پنجه، دیگر ایکی فکر... ملیت فکرینک
 والدینی بولغان هریت و مساوات فکرلری
 ظن ایدیلمکده در واقعا تمام هریت و مسا
 وات بولغان ییرارده مثلا شمالی آمریقا
 دول متحده سنه گی توری، عرق ونسلدن
 بولغان خلق بیگ یکملک ایله اریدر، برلشه
 در. واقعا آنتی سمیتک (یهودی دشمنلغی)

بولغاغان پیرلرده سیونیسیم (یهودی اتفاقی) تشکیل ایته آلمی؛ واقعا روسیه دولتیناڭ و پراووسلاونی مسیوونرلریناڭ روسلاشدرو، و خورستیانا لاشدرو سیا تنی اولقدر شدت برله تطبیقه طریشما شانلری قافقازیه ده، روسلاشو (اڭ واسع دعناسی ایلان) ایدیل حوضد سینه قاراغانده دكوبراڭ . آوستریا -- مجارستان امپرا تورلغی، درلو ملتلردن مرکب بولو حیثیتی برلن روسیه یه اوخشایدیر. آوستریا حکومتی اون طوقوزنچی عصر باشلارنده بوتون امپراطورلقنی نملرناڭ حاکمیتی آستنده اولارق اداره ده ایثار که ما طاشقان ایدی. اول وقتلر هنوز باش و تجربه سز بولغان حاضرگی قارت امپراطور فرانس یوسف، بو مقصودغه یتیشیر ایچون بر نیجه قات قانون اسا سنی بوزدی، ضربه حکومتلر یاصادی،

حتى مشروطيت ادارهنى بشروب استبداد
 غه كيرى قايتوبده فارادى نهايت
 بو صوڭ كونلرده ، آلتىش يىللىق تجرىه
 حكومندن صوڭ ، دولتنى كيسكلانودن
 قوتقاررغە « افراد و مليتلر آراسنده تمام
 مساوات » نى طانودن باشقە چاره طابا
 آلمادى . . .

اوشبو وقايە قاراغانده حقسزلقلە،
 عدالتسزلىكە ، جبر و شدت ايله درلو خلقنى
 برلشديروب دولتنى قوتلنديرو سيا
 ستىك ، مليت فكري خيلى اويانيق بولغان
 بوزمانكە لهليلر ، ارمنيلر ، كرجيلر ، حتى
 بلكە مسلمانلر آراسنده كوتولسكانك تمام
 عكسى نتيجه چقارووى بعيد دگلدرو . رو
 سيده ده گى جميع اقوامه مساواتا حقوق و حر
 يت و حتى اقتضا ايتكان تقديرده مختاريت
 ويرمكدن عبارت « مشروطيت عواميه »
 مليت سياستىك مذكور قوملرنى حق ،

حریت و سعادت طابقانلری الوغ روسیه هیئات سیاسیه سینه منفعت و محبت برلن ربط فیلوب، روسیه نك برلك و قوتنی تأمینگه موفق بولووی ایسه اغلب احتمالدر .

دیك كه ۳ نچی اییون قانونینگ دولت فائده سی نقطه نظرندن دخی یخشی نتیجهار بیرو امیدیه آذر .

*

قانون اساسی ایله تأمین قیلنغان حقوقلری استرداد ایديلمك جزاسنه ، روسیه ده گی مسلمانلر ، نینداین جرملری سببندن دوچار بولدیلر ؟

جهانده سببسز نتیجه ، جرمسز جزا بولمی مسلمانلر نك ده بو جزانی جلب ایتکان قصورلری ، طبیعی بار . بو قصورنی بعضلری ملی بر یارتیه — « اتفاق » یاصاو دیلر ، بعضلری مخالف فرقه لر ایله بر

لشوب ، حکومت طرفنده بولماوچیلیق
 دیلر ؛ — بوللر نك فكرينه كوره مسلما
 نلر ، اولدنبرلی معتاد بولغان « بویون
 اكمك ، تلنكه طوتمق » سیاستی ایله باروب ،
 مطلبلرینك کوبیسنی کورستماینچه ، فقط
 بعض فرعی وخصوصی شینر صور او ایله
 اکتفا قیلسه لر ، باشقه غیر روس ملتلر
 که هم عوامغه اوریلغان ضربه دن آنلر
 مصون قالغان بوللر ایدی . . . ایشی
 بولوب اوزغاندن صوك ایتلکان بو تنقید
 لرده حلق طابو بیک چیتندر : تاریخی
 واقعه لر بیک کوب وقاتیشیق سببلردن
 حاصل بولوب ، آنلرنی بر نیچه کشینگ
 تلاك وپلانی بوینجه یوروتمک محالدر .
 ملی اتفاق — بولماوی ممکن بولماغان
 بر شیدی ؛ سیاسی حزب دیکاچه بوتون
 ملت بر آغزدن « ملی — اوز بزنگی ،
 بواسون ! . » دیوب قیچقردی ؛ بر درجه

ده که انتخاب ایچون کرکلی اویشولرنی بیله ، دیگر بر عمومی پارتیه یه کیرو بولماسین دیو قورقوب خوش کورمی ایدی . ایکی اولسکی انتخابلرده اوکار برلن اویشو ، آزماز سیاست ایله ماطا شقان کیمسه لریه زنک اکثر ینک فکر ینه مخالف بولغاندن فضلہ، هر ایکی دوما غه بیک آز مبعوث بیرہ آلونی انتاج ایلیه جکدی . مسلمانلرنک اوکده راق بولولری برلن ، برنچی وایکنچی دوما لرنک عمومی شکلی برده اوزکره جک دکل ایدی . بناء علیه صنوک عکس حرکتکه ایکی دومانک مؤثر لکی درجه سی آلیشمنیه جقدی .

بزنگ اولسکی دومانلرده کی اوکلغمزغه مکافاتا ، ملیتله علیه نکه کی حرکتکه مسلمانلره تییلماو احتمالی ده بیک ضعیفدر . زیرا ، انقلاباتک قوی سببی اجتماعی صنفا (بوکا ملیتارنی ده

کیرتام) آرسنده کسی قوای حقیقینه نیک
موازنه سی اولوب، ظاهری و اهمیتسنز
واقعهلرنک تأثیر بیك آزدن. مسلمانلر،
یاخود عمومیتله غیر روس خلقلر، روسلر
ایلله بولغان مناسبتلرنک، نيقدر قوت کور
سته آلسه لر، فقط شولقدر کنه حقوق غه
مالک بولا آیلرلر؛ وموازنه حاصل بولور.
افراطچیلق ایتوب، یا که یخشی کورینوب
استحصالی متصور حقوق ایل، بو حقیقی سی
موازنه ک بوزولووینه احتمال بیر یلسه ده،
بوعدم موازنه بیك قصه زمانغه دوام
ایته آلمر. بونی میزانک کفه لرینه تیو ایل
وقتی غنه بولغان چایقالووینه اوخشاتمق
ممکندر. بر آز وقت اوزغاچده چین
موازنه حاصل بوله در. اولکسی انتخاب
قانونی قوتلرنک حقیقی مناسبتنی (روسلرله
غیر روسلر آراسنک، هم بیر بیلاوچیلر،
کرستیانلر... آراسنک) گورسته آلدیر

یله آلماز ایدی . دیمک که غیر روسلر
 وده موقراتیا زیانده - قانونک اوز کرمه سی
 بو ایکی تورلی اجتماعی قوتلرنک
 ضعیفلسکندندر : یعنی بزنگ مسلمانلرنک
 قصوری ، جرملری قوتسزلکلریدر .

قوتدن مراد ، قبا قوت (غروبی سیلا)
 دکل ؛ علم ، اداراک ، سعی ، شجاعت ،
 محبت نفس و ملت ، عدم نفاق کبی قوای
 معنویه ، ثروت ، صناعت ، تجارت کبی
 توای اقتصادی و نهایت مقدارده کوبلک
 شکلی قوای مادیه جملہ سی قوت تعبیر
 عمومیسی ایچنه گیرهر .

*

* *

کرفتار اولدیغمز بلادن قورتیلرغه چین
 چاره ، قصورمزی یعنی قوتسزلکمزنی
 کیمتودر ؛ حاضر دن هر واسطه ایله ادرا
 کمزنی ، اقتدارمزی آرتدیررغه باشلا

مالی یز . لکن بوکا موفق بولور ایچون
 بیک کوب سعی و خیلی زمان کرک .
 بعضلرینک توصیه سی و جهله سیاستنی تمام
 طاشلاب فقط نشر علم که طریشیلسه ، موجود
 قوتهمزدن شوشی آنک استفاده ایدیلیمه مش
 اولور . بوجهتله کونلرنک قویا بارغان
 مسئله لرینی ، اقتدارمز داخلنده حل ایترکه
 ده چالیشمالی یز . حاضرده ۳نجی اییون
 قانونی بوینچه بیغیلاجق دوما بار . بوگیا
 نیچک قارایق ؟ - ایکنچی درلو ایتکانده ،
 یگی انتخاباتقه نیچک تاثیر ایتارک ؟

بو سؤالگه جواب اوله رق ، خاطر
 گه اڤول اوچنچی دوماغه اشتراک ایتماو
 فکری کیله ... واقعا ، قانون اساسی
 بوزیلارق ، خلق وکیللرینک طلبارینه
 قارشى طور یلوب ، صایلاو قانونی اوزگر
 تلمدی ؛ بو اوزگرودن اڤکوب زیان ایتکان
 خلق شبهه سز ، مسلمانلر : آسیای وسطی

واستیب اھالیسی برده وکیل بیرہ آلمی؛
 قافقاز مسلمانلرینکی بیک کیمتلکان؛ باشقہ
 مسلمانلرنک ویبورشچیقلری آزایتلغان .
 مسلمانلرنک حریت وترقی یاقلی روسلر
 نی صایلاوده کی تأثیرلری ده بیک آز ،
 فقط اصل وکیل صایلاوده غنہ بولا آلاجق؛
 زیرا ویبورشچیق صایلاغانده صایلاوچیلر
 ملی کوریا لرغہ بولنہ جک . . ویبورشچیقلر
 نك کوہسی اوک یاق کشیلری بولہ جغندن
 داخلی ولایتلردن اوچ دورت مسلمان
 وکیل صایلانہ آلسہ ده، بولر اوک یاقلیلر
 طرفندن انتخاب ایدیلرلک کشیلرکنہ بولا
 چق . . دوماغہ باروب يتکاندن صوک ده،
 آلتی یدی مسلماننک نفوذی، تاثیری نی
 قدر بولا آلاجق، قانون یاصالغانده مسلمان
 منافعنی کوہمی مدافعہ ایتہ آلاجقلر؟ . . .
 آلایدہ بولسہ قانون یاصالغانده سزده بار
 ایدیگز، فکرگزی سویلیدیگز، ایشکہ

تاطیشدیگنز، دیوله جك . . بوندن باشقه،
 آسیاده کی اسلام فرنداشلر، ذاتا اوزلرینه
 نوغایلر کوب اهمیت بیرمی دیو او یلارغه
 بادتلنگان قزاقلر، جبانتلری ایل جامدلسگه
 ایلانگان سارتین مطلق طارطیلرغه محتاج
 آسیای وسطی خلقی، بزنگ اوزلرینی
 کوب او یلاماینچه دوماغه آتیلورغه نیدیه
 پکله؟ - بو حرکت مزله «روسیه مسلمانلری
 اتفاقی» الك وسعتلی زمینی بولغان الوغ
 ترکستانی اوزندن آبی رمازمی؟ . . بو حالک . .
 بو حالدده کوب مملکتلرده، کوب دفعه لر
 بولغان شکللی، صایلا و لرغه ده، دوماغه ده،
 قانون یاصارغه ده قاطشما بز؛ دوما ده
 نینداین قانونلر یاصالسه یاصالسین، بز
 آندن مسؤل بولما بز دوما سز زمانده
 اولدیغی کبی، باشقه لر یاصاغان قانونغه
 کوعا بولماسه کرها اطاعت ایدر، طوریر
 بز: آسیاده کی فرنداشلریمزنگ

ئىلىككەننى بىز اوز باشمىزە اوزىمىز قوياىمىز .
 بو محاكات منطقى وعالىچىنا بانه كورلسە دە ،
 ھىچبا بونك تطبیقى ، اجراسى مەكئىمىدەر ؟ ..
 ھەر تورلى بايقوت نك ئىمىرەلى بولا
 الووى ایچون ، بايقوت یا صا وچیلر نك
 غایت نظاملى ، ترتیبلى بر ھیات متشکل
 بولوى لابدەر . حالبوکہ داخلى ولايتلر دە
 كى مسلمانلر نك جەلھەسەنەن صرف نەظر ، ھتى
 « اتفاق » علمى آستەنە يىغلىغانلرى بىلە ،
 جەدى وقطعى بايقوت یا صارلق نظام و ترتیبكە
 مالک دکلەرلەر . « بايقوت » اعلان ایتوب
 دە ، مسلمانلر نك بر قسى صایلا ولرغە
 قاطیشسە ، بىك زور اویات و كولكسى
 بولور .

آلاى بولغاچ نیشلیك ؟

اولا صاپلاو ھقنە مالک مسلمانلر نك جەلھە
 سینك بايقوت یا صاوى فەكرى امکان خار
 جەندە بولغان ایچون آنى طاشلاودن باشقە

چاره یوق (*) ؛ امکان خارچنده لگی
 بیک آچیق معلوم بولغانغه، واسیتیب خلقینک
 بزنی بو طوغریده معذور کوره چکلری
 طبیعیدر؛ زیرا، محال ایله تکلیف عبث در،
 لکن، ایش « روسیه مسلمانلاری
 اتفاقی » نه، یعنی معین و بر درجه به قدر
 منتظم پارتیه به کیلوب تیرالکاج بر آز
 چتمنلنه در. « اتفاق » نیک پارتیه حالنده
 اشتراکنده فائده کورمیلر؛ و دیلر:
 « اتفاق » بو صایلا ولرده ثمره لی ایش
 ایشلی آلاماز؛ چونکه حاضر که قدر کی تاریخله
 کورستدی که بو حزب، حکومته معارض،
 ملی و عوامیدر. ویبورشچیق لرنک اکثریتی
 اوکلر، حکومت یاقلیلر و غیر روس
 دشمنلری اوله جغندن « اتفاق » نامزدلری

(*) مثلا فیچک آوول خلقی آراسنه برابکی

آی ایچنده پولنومو چنی صایلاما و فکرینی طاراتوب
 قبول ایتدیروب ایشلتو ممکن؟

هیچ بریرده، اوز امار: ویبورشچیقلغه قدر
اینسه تأثیر ایتیله چاک بیرلرن، مطلق ملی
کوریلر یاصالیر. «اتفاق» فائده ایتمکانی
اوستنه بلکه زیانده ایتیر: طریشوب
طریشوبده برنی چیغارا آلماج، اسکى
شهرتنده زیان کیتیریر؛ ویبورشچیقلغه
الککان مسلمانلارنی یا «اتفاق» دن
پولورغه مجبور ایتوب وکیللکدن محروم
قالدیریر، یا که «اتفاق» دن چیغارییر.
بناءعلیه، «اتفاق» ن حزب حالنده -
صایلا اولرده بیطرف قالمالیدیر؛ لکن
مسلمانلار نك - صایلا و حنی خالنده - اشتراك
ایتمه لارینه مانع اولمالیدیر.

حاضرگه قدر صایلاو ایشلرنده طر
یشوب یور وکان کشیلرنك کوبسی «اتفاق»
اعضاسی بولغان ایچون «اتفاق» نك
بیطرفلغى حالنده، ویبورشچیق صایلانغا
نچیده ایش آرقه سندن یوزو چیلر کیدهور

دیوب بو فکرگه اعتراض کهلدر ، (*)
 مسئله خیلی چینن و مستؤلیتلی بولغا
 نغه ، مین بوخصوصده قطعی بر فکر
 سویلمکدن طارطینام ، ظنچه بو مسئلهی
 « اتفاق » نك اداره مرکزیهسی ، حتی
 اقتضا ایدرسه ، ضیالی و عالمر یوزدن بعض
 کیمسه لر نیده بالخاصه دعوت ایدرک ، مذا
 کره و مشاوره دن سوکره حل قیلمالی
 و اوشبو انتخابانلره طوئیللاچق یکی قواعد
 سیاسییه بی دخی شول مجلسده قرارلشد
 یرمالیدر .

قره یعقوب ، ۱ اییول - ی . آقچورا اوغلی .

(*) « اتفاق » ارکاندن بعضیلری بعض مسئلهده
 اوگداراق طورغانغه (مثلا غصپرینسکی ، ص .
 مقصودی) اونلرنك بو صایلاولرده آیروچه بر
 غروپیه یاصاولری خاطرکه کیلسده ، « اتفاق » ی
 کیسکلار بولاچخی ایچون ، فائده لی دینامز .

علاوه — بو مقاله‌نی یازوب بیر بر
 آلندن غنه ، « اتفاق » « موقت کامیسیا »
 سنک مراجعتنامه‌سی کیلوب یتدی ، بو
 مراجعتنامه‌نک انتشاری بو مقاله‌نک نشر
 ینک طوقطانیلو وینی موجب کبی کورنمندی .
 حالا ، فکر عاجیزانه مده ثابتم : وقت
 نازک ، مسئله مهم بولغانغه قطعی قراری
 اداره‌مركزیه ویر ملیدر . اوچنچی ندوه
 ده غایت شرفلی ، مع مافیه غایتک آغیر
 بر ایشی اوستلرینه آلمان اداره‌مركزیه
 اعضاسی ، بونداین بر زمانده ، حقیقه
 مشروع بر سبب بولماینچه ییغیلودن، شا
 ید استنکاف ایتمزلر .

« موقت کامیسیا » مراجعتنامه‌سندده
 نیکدر ، آسیای وسطی واستیب مسلمانلر
 ی مسئله‌سنی ایروجه ذکر ایتمه مش ؛
 ظنجه بو قرار ویر یاودن اول آناردن

بر نوع رضالق آلینرغه تیوش ایدی .
 « کامیسیا » بلکه پیتر بورغن کی وکیللری
 برلن سویلشوب ، مذکور رضالقنی آغا
 ندر ؛ بو حالدہ آنی اسبابی ایله بربر ،
 بیلدیر و کرک ایدی .

تکرار اینهم ؛ تیز زماندن اداره عمر
 کزیه مطلق اجتماع ایتیلدیر ؛ بویله زمانه
 موانع اقتصادیه مانع اعتبار ایدیلماز . . .
 ی . ا .

T 702